

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.22.059/2016/5.szám

A tanács tagjai: . Havasi Péter a tanács elnöke

. Udvary Katalin előadó bíró

. Döme Attila bíró

A felperesek: I. rendű

II. rendű

III. rendű

A felperesek képviselője:

Rab és Társai Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Rab Mária ügyvéd)

Az alperes: alperes

Az alperes képviselője:

Balla, Kiss és Társa Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Balla Árpád Gábor ügyvéd)

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

I. rendű felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

ővárosi Ítéltábla 6.Pf.21.537/2015/7.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

ővárosi Törvényszék 18.P/P.III.25.073/2013/44.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részét hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 400.000 (négy százezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, míg a 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A II. és a III. rendű felperesek gyermeke, az I. rendű felperes a Sz.K. által vezetett gépjármű utasaként 2004. április 20-án Románia területén balesetet szenvedett, amelynek következtében az I. rendű felperes III-IV-V-VI-VII. nyakcsigolyája eltört és a gerincvelő a VII. csigolya magasságában átszakadt. A gerincvelő sérüléssel

együtt súlyos bal oldali tüdőelégztelenséget állapítottak meg, amelyre tekintettel légcsőmetszést végeztek és gépi lélegeztetést alkalmaztak. Az I. rendű felperes a sérülései következtében 100%-os I. csoportú rokkanttá vált.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperesek a keresetükben a balesetből eredő vagyoni és nem vagyoni káraik megtérítését igényelték az alperestől, a balesetet okozó gépjármű kötelező felelősségbiztosítójától a baleset idején hatályos, a gépjármű üzemeltetőjének kötelező felelősségbiztosításáról szóló 171/2000. (X.13.) Korm. rendelet (R.) 1. számú melléklet 2. § (2) bekezdése alapján.
- [3] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Azzal védekezett, hogy a román jog alapján személyenként fizetendő kártérítési összeget már teljesítette azzal, hogy az I. rendű felperes részére 31.965.589 forintot, a II. rendű felperes részére pedig 1.376.656 forintot kifizetett.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság az ítéletében az alperest kötelezte arra, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 60.000 forintot, valamint a 2004. április 20-tól járó törvényes mértékű késedelmi kamatát. Kötelezte továbbá az alperest, hogy a II. rendű felperesnek fizessen meg 3.373.344 forintot és ennek a 2004. április 20-tól járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, a III. rendű felperesnek pedig 4.750.000 forintot és ennek a 2004. április 20-tól járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, ezt meghaladóan a keresetet elutasította és rendelkezett a perköltség viseléséről. Az elsőfokú ítélet indokolása szerint a nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. számú törvényerejű rendelet (Nmj. tvr.) 25. § k) pontja értelmében a bíróságnak elsődlegesen a magyar jog szabályait kellett alkalmazni. A baleset idején hatályos R. 1. számú mellékletének 2. § (2) bekezdése szerint ugyanakkor a biztosított által külföldön okozott kár esetén a biztosító helytállási kötelezettsége a káresemény helye szerinti ország gépjármű felelősségbiztosítási jogszabályai szerint áll fenn. Románia hivatalos hatóságai által adott tájékoztatás szerint a perbeli jogviszonyra a 2003. december 3-án kelt 3113. számú rendelet (továbbiakban: román rendelet) szabályai voltak irányadóak. Az elsőfokú bíróság szerint a magyar bíróságok más államok eljárási szabályait a hazai közrend megsértése nélkül nem alkalmazhatják. Az Nmj. tvr. 7. § (1) bekezdése szerint mellőzni kell továbbá a külföldi jog alkalmazását, amennyiben a magyar közrendbe ütközik. Mindezekből következően figyelmen kívül kellett hagyni azt a

külföldi jogi normát, amely a Pp. perköltséggel kapcsolatos VI. fejezetétől ellentétes rendelkezést tartalmazott, ugyanakkor a román jogszabályt a mellőzött rész nélkül is alkalmazni lehetett a per elbírálása során. A felperesek azt nem vitatták, hogy az I. rendű felperes részére az alperes 31.965.589 forintot fizetett ki, erre tekintettel alapos volt az alperesnek az a védekezése, hogy helytállási kötelezettsége e tekintetben kimerült. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az I. rendű felperes dologi kárát 60.000 forintban állapította meg az elsőfokú bíróság.

- [5] Az I. rendű felperes és az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét megváltoztatta és az alperes által az államnak fizetendő le nem rótt kereseti és fellebbezési illeték összegét 188.100 forintra leszállította, az állam által viselt 2.238.536 forintot 2.243.117 forintra felemelte, amelyből 1.159.217 forint az állam által előlegezett költség és az 1.083.900 forint a le nem rótt kereseti és fellebbezési illeték; egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és rendelkezett a másodfokú perköltségek viseléséről.

A másodfokú bíróság az I. rendű felperesnek a kereset szerinti marasztalásra irányuló fellebbezését és az alperesnek a kereset elutasítása iránti fellebbezését megalapozatlannak tartotta. A jogerős ítélet indokolása szerint a közvetlen igényérvényesítés lehetősége nem keletkeztet jogviszonyt a károsult és a biztosító között, nem volt jelentősége a károkozó lakóhelyének, illetőleg a biztosítási szerződésben megjelölt gépjármű telephelyének (rendszerének) sem. Az alperes a már megfizetett kártérítési összegre figyelemmel további kártérítés megfizetésére a személyi sérülés kapcsán nem köteles az I. rendű felperes vonatkozásában a dologi károk kivételével, figyelemmel arra, hogy a hivatkozott jogszabályok alapján a biztosított által külföldön okozott kár esetén a biztosító helytállási kötelezettsége a káresemény helye szerinti ország gépjármű-felelősségbiztosítási jogszabályai szerint áll fenn. A másodfokú bíróság egyetértett azzal is, hogy a román rendeletnek a Pp.-vel ellentétes perköltségre vonatkozó szabálya a perben nem irányadó, a román rendelet 10. cikk (1) bekezdés b) pontja pedig a káreseményben közvetlenül sérült károsult hozzátartozójának kártérítési követelésére is alkalmazható.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [6] Az I. rendű felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet rá vonatkozó rendelkezésének hatályon kívül helyezését és az alperesnek a kereset szerinti marasztalását kérte. Az I. rendű felperes szerint az alperes köteles az elsőfokú ítélet indokolásában 2-26. és 28-30. tétel alatt felsorolt vagyoni kárigények és a 27. tétel alatti nem vagyoni kárigény

kielégítésére. A felülvizsgálati kérelem szerint a jogerős ítélet sérti a Ptk. 345. §-ának (1) bekezdését, 355. §-ának (1) és (4) bekezdését, az R. 2. §-ának (2) bekezdését és mellékletének 2. §-a (2) bekezdését, továbbá a Nmj. tvr. 10. §-ának (2) bekezdését, 32. §-ának (3) bekezdését, és a Pp. 206. §-át. Az I. rendű felperesnek egy fővárosi bírósági döntésre utaló jogi álláspontja szerint a magyar jog alkalmazásának helytálló értékelése nem eredményezheti magyar illetőségű személy tekintetében a reá hátrányosabb külföldi jog szerinti eljárást. Az Nmj. tvr. 25. §-ának k) pontja nem irányadó a szerződésen kívüli károkozásokra, így a jelen perben sem. Az Nmj. tvr. 10. §-ának (2) bekezdése kizárja, megsemmisíti az R. 1. számú melléklete 2. §-a (2) bekezdésének alkalmazását. A felperesi álláspont szerint a melléklet 2. §-a (2) bekezdésében foglalt rendelkezés egyértelműen azokra a károkozásokra vonatkozik, amelyekben a magyarországi biztosított külföldön, külföldinek okoz kárt. Ez összhangban áll az Nmj. tvr. 32. §-ának (3) bekezdésével. A perbeli esetben károkozónak az I. rendű felperest szállító személygépkocsinak a vezetője minősül, aki az I. rendű felperessel együtt magyar illetőségű. Más gépkocsi a balesetben nem volt érintett, így kizárólag a hazai forgalmi rendszámú és hazai biztosítású gépkocsi és annak magyar illetőségű utasa érintett a balesetben. A korlátozó rendelkezés mellékletben történő szabályozása külföldi károkozó relációra vonatkozik, a melléklet 2. §-át értékelve egyértelmű, hogy az a kizárólag hazai részesekre nem vonatkoztatható, csak kizárólag azokra az esetekre, amikor a hazai biztosított külföldön külföldinek okoz kárt. Az adott esetben azonban a baleset kizárólag hazai részesek között, hazai viszonyok és körülmények mellett következett be. A másodfokú bíróság által képviselt koncepció kizárólag a vagyonbiztosítási szerződéses kapcsolatokra vonatkozik. Az I. rendű felperes kérte, hogy a Kúria a 2015. december 15-i fellebbezésben foglaltakat is értékelje, különös tekintettel a közrendbe ütközés bírósági hivatkozásainak anomáliájára, illetőleg a jogszabályi hierarchia érvényesülésére.

- [7] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet támadott részének hatályban tartására irányult. Az alperes kiemelte, hogy a jelen perben a román jog alkalmazásának van helye, tekintettel arra is, hogy mind az I. rendű felperes, mind a II. és III. rendű felperesek, továbbá a károkozó, román állampolgár és romániai lakos volt a baleset időpontjában. Emiatt a perbeli esetben az R. 1. számú mellékletének 2. § (2) bekezdése szerint a román jogot kell alkalmazni. Az I. rendű felperes álláspontjával szemben az alperes szerződéses viszony alapján volt köteles helytállni, figyelemmel a régi Ptk. 559. §-ának (1) bekezdésére is. A perbeli balesetben érintett gépkocsi nem volt hazai forgalmi rendszámú. Az I. rendű felperes tévesen állítja, hogy a perbeli balesetnek nem volt külföldi részese, ezzel szemben sem a baleset okozója, sem az I. rendű felperes nem volt magyar illetőségű a baleset időpontjában. Mindezekre tekintettel a jogerős ítélet helytálló, azt nem cáfolja

az I. rendű felperes által hivatkozott és a jelen perben precedens értékűnek nem tekinthető másodfokú ítélet sem, egyrészt azért, mert annak tárgya a Szlovákiában bekövetkezett baleset és az irányadó szlovák joganyagban a kártérítés összegszerűsége körében korlátozás nem található. Az alperes utalt arra is, hogy az összegszerűségi igényekre nem áll módjában nyilatkozni, mert e körben az I. rendű felperes semmilyen számítást nem csatolt és az sem állapítható meg, hogy az alperes teljesítéseit beszámította-e a követelésébe.

- [8] Az I. rendű felperes az alperes felülvizsgálati ellenkérelmére tett észrevételében hivatkozott arra, hogy a baleset idején magyar lakóhellyel rendelkezett, magyar illetőségű volt, mint a gépkocsi üzembentartója és vezetője is. Az I. rendű felperes 2005. július 25-én magyarországi letelepedési engedélyt kapott, magyar adószámmal és TAJ számmal is rendelkezett, Magyarországon adózott és fizette a társadalombiztosítási szolgáltatásokat. Mindezekre tekintettel a perben bizonyított, hogy a balesetet elszenvedett I. rendű felperes és a balesetben érintett gépjármű üzembentartója a baleset időpontjában magyar illetőségű személyek voltak. Az alperes tévesen utal a szerződéses viszonyra is, hiszen az csak a biztosított (alperesi jogelő) és biztosító között áll fenn, az I. rendű felperes követelései pedig a szerződésen kívüli károkozásból fakadnak.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [9] A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése és 275. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott része az I. rendű felperes felülvizsgálati kérelmében megjelölt okokból jogszabálysértő-e.
- [10] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [11] Az elsőfokú ítélet ellen az I. rendű felperes és az alperes terjesztettek elő fellebbezést. Az alperes a II-III. rendű felperések részére megítélt nem vagyoni kártérítés tekintetében előterjesztett fellebbezését megalapozatlannak tartó jogerős ítéletet felülvizsgálattal nem támadta. Az I. rendű felperes fellebbezése a dologi kár kivételével az alperes kereset szerinti marasztalására, másodlagosan az alperes helytállási kötelezettségének felső mértékét az R. 2. §-ának (2) bekezdése alapján 300.000.000 forintban történő megállapítására irányult. Az egyes kárigények mértékének megállapítása, e körben a bizonyítékok értékelése a felülvizsgálati eljárásban nem támadott. Mindebből következően a felülvizsgálati eljárásban a felülvizsgálati kérelem alapján a Kúriának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a jogerős ítéletben a bíróság jogszabálysértően jutott-e arra a következtetésre, hogy az alperesnek a román jog alkalmazása alapján

fennálló helytállási kötelezettsége az I. rendű felperes tekintetében a dologi károk kivételével kimerült.

- [12] A felperesek a keresetükben a károkozó üzembentartójának felelősségbiztosítójától igényelték a balesettel összefüggő vagyoni és nem vagyoni káraik megtérítését. Az R. 1. számú mellékletének 1. pontjára hivatkozással a másodfokú bíróság a jogerős ítélet indokolásában helyesen utalt arra, hogy a felelősségbiztosítás alapján a biztosító azokat a károkat köteles megtéríteni, amelyeket a biztosított személlyel szemben a gépjármű üzemeltetésével okozott kár miatt támasztanak, vagyis amelyekért a biztosított a polgári anyagi jogi szabályok szerint felelősséggel tartozik. Az a tény, hogy a biztosító a kötelezett helyett teljesít, nem változtat azon, hogy a kártérítési jogviszony a károsult és a kárt okozó biztosított között áll fenn. Ebből következik, hogy nem voltak alkalmazhatóak az Nmj. tvr.-nek azok az alperes által hivatkozott rendelkezései, amelyek a károsult és a biztosító közötti, személyhez fűződő jogsértésen és kártérítésen alapuló jogviszonyra vonatkoznak [Nmj. tvr. 10. § (2) bekezdés, 32. § (3) bekezdés].

Az ügy elbírálására irányadó R. 1. számú melléklete 2. §-ának (1) és (2) bekezdése értelmében a biztosított által külföldön okozott kár esetén a biztosító helytállási kötelezettsége a káresemény helye szerinti ország gépjármű-felelősségbiztosítási jogszabály alapján áll fenn. A jogszabály a káresemény helyét tartalmazza és az alkalmazandó jog szempontjából nem tesz különbséget abban, hogy a károsult magyar vagy külföldi-e. A baleset Románia területén következett be és az alperes nem vitatta, hogy a biztosítás területi hatálya Románia területére kiterjedt. Mindezeket egybevetve a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályok megsértése nélkül állapította meg azt, hogy a román gépjármű-felelősségbiztosítási jogszabályra tekintettel az alperes helytállási kötelezettsége az I. rendű felperessel szemben a dologi károk kivételével kimerült. E körben az elsőfokú ítélet indokolása részletesen tartalmazza a román jog rendelkezéseit, amelyektől eltérő szerződéses megállapodás nem volt az alperes és a biztosított között. A peres felek között nem volt vitatott, hogy az alperes az I. rendű felperes részére a személyi sérüléséből fakadóan 31.965.589 forintot kifizetett és a rendelkezésre álló bizonyítékok Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerinti mérlegelésével megállapítható volt a dologi károk mértéke is, valamint a II-III. rendű felperesek balesettel összefüggő nem vagyoni hátrányai is. Az I. rendű felperes felülvizsgálati kérelmében megjelölt egyes kártételek összezszerúségének jelentősége nincs, figyelemmel arra, hogy az alperes ezen a címen további kártérítésre nem volt kötelezhető.

Záró rész

- [13] A kifejtettekre tekintettel a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott része a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül meghozott határozatával a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.
- [14] A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes I. rendű felperest az alperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, míg a felülvizsgálati illeték viseléséről szóló rendelkezés a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdésén és 14. §-án alapul.

Budapest, 2017. március 29.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Udvary Katalin s.k.
előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző
HM